

76.16 yar, 2017

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक **BOOKLET NO.**

435505

प्रश्नपुस्तिका

स्थं ब्रुक्त (च्रुक) परीक्षां-2017

एकूण प्रश्न : 100 एकूण गुण: 100

वेळ : 1 (एक) तास

सामान्य क्षमता चाचणी

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास स्रुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- परीक्षा-क्रमांक ተ ↑

  केंद्राची संकेताक्षरे शेवटचा अंक
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमुद करावा**.
- ্ (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायो उत्तरे सुचिवली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सचनेप्रमाणे तमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमुद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
  - (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आल्प्र आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडुन पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पढील **प्रश्नाकडे वळवे**. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- ं उत्तरपत्रिकेत एकदा नमृद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमृद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- ्रप्रस्तृत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मुल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील''.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नप्रितकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस प्रविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनिधकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या शेवटच्या पानावर पहा

NO9 2 A

1.	स्वतः	म भारतातील पहिले		•						
	(1)	लॉर्ड माउंटबॅटन			(2)	सी. रा	ाजागोपालाचार <u>ी</u>			
	(3)	राजेंद्र प्रसाद			(4)	वॉरन	हेस्टींग्ज			
	Who	was the first I	ndian G	ove rn or Ge	neral	of Ind	lependent India	a ?		
	(1)	Lord Mountb	atten		(2)	C. R	ajagopalachari	i		
	(3)	Rajendra Pra	sad		(4)	War	ren Hastings			
2.		लीकरणानंतर जनते नी गठीत करण्याचे	-	•				रने पाच रा	ज्यांच्या मुख्यमं	त्र्यांची
	(1)	नितीश कुमार			(2)	सर्वानं	ंद सोनोवाल			
	(3)	ममता बॅनर्जी			(4)	एन. च	वंद्राबाबू नायडू			
	to s	Union Governa uggest measure ointed as the he	es to eas	e the suffer	ings	of the	people after d	lemonet		
	(1)	Nitish Kumar	•		(2)		ananda Sonov			
	(3)	Mamata Bane	erjee		(4)	N. C	Chandrababu N	Vaidu		
 3.	खार्ल	 ोल विधाने विचारात	====							
3.	खार्ल (a)		त्यांच्या मं	त्रि मं डळावरील	अविश	वास प्र		तीय राज्या		नमूद
3.		पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले	त्यांच्या मं नाही.				स्तावासंदर्भात भारत व फक्त लोकसभे			नमूद
3.	(a)	पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले पंतप्रधान आणि त	त्यांच्या मं नाही. यांच्या मंहि	त्रमंडळावरील उ	मविश्व	ास प्रस्त		तच सादर	करता येतो.	•
3.	(a) (b) (c)	पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले पंतप्रधान आणि त	त्यांच्या मं नाही. यांच्या मंहि यांच्या मंहि	त्रमंडळावरील अ त्रमंडळावरील अ	मविश्व मविश्व	ास प्रस्त	ाव फक्त लोकसभे	तच सादर	करता येतो.	•
3.	(a) (b) (c)	पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त	त्यांच्या मं नाही. यांच्या मंहि यांच्या मंहि	त्रमंडळावरील अ त्रमंडळावरील अ	मविश्व मविश्व	ास प्रस्त	ाव फक्त लोकसभे ाव लोकसभा आणि	तच सादर	करता येतो.	•
3.	(a) (b) (c) वरील (1)	पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त गंतप्रधान आणि त	त्यांच्या मं नाही. यांच्या मंहि यांच्या मंहि वधान/ने ड (2)	त्रमंडळावरील अ त्रमंडळावरील अ ारोबर आहे/त फक्त (b)	मविश्व मविश्व	ास प्रस्त ास प्रस्त	ाव फक्त लोकसभे ाव लोकसभा आणि	तच सादर ग राज्यसभे	करता येतो. त सादर करता	•
3.	(a) (b) (c) वरील (1)	पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त गंपैकी कोणते/ती वि फक्त (a) sider the follow	त्यांच्या मं नाही. यांच्या मंदि यांच्या मंदि वधान/ने ड (2) ving stat nention	त्रमंडळावरील अ त्रमंडळावरील अ ारोबर आहे/त फक्त (b) ements : of a No Co	मविश्व मविश्व ? nfide	ास प्रस्त ास प्रस्त (3)	ाव फक्त लोकसभे ाव लोकसभा आणि (a) आणि (b) lotion against	तच सादर ग राज्यसभे (4)	करता येतो. त सादर करता फक्त (c)	येतो.
3.	(a) (b) (c) वरील (1) Con	पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त पंकी कोणते/ती वि फक्त (a) sider the follow There is no n Council of M	त्यांच्या मं नाही. यांच्या मंदि यांच्या मंदि (2) ving stat nention inisters i	त्रमंडळावरील अ त्रमंडळावरील अ ारोबर आहे/त फक्त (b) ements : of a No Co n the Const dence again	मविश्व मविश्व ? nfide itutio st the	ास प्रस्त ास प्रस्त (3) ence M	ाव फक्त लोकसभे ाव लोकसभा आणि (a) आणि (b) lotion against	तच सादर ग राज्यसभे (4) the Prin	करता येतो. त सादर करता फक्त (c) ne Minister	येतो. and
3.	(a) (b) (c) वरील (1) Con (a)	पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त पंक्ति कोणते/ती वि फक्त (a) sider the follow There is no n Council of Mi A motion of N be introduced	त्यांच्या मं नाही. यांच्या मंदि यांच्या मंदि (2) ving stat nention inisters i No Confi l in Lok	त्रमंडळावरील अ त्रमंडळावरील अ ारोबर आहे/त फक्त (b) ements : of a No Co n the Const dence again Sabha only. dence again	मंबिश्व मंबिश्व ? nfide itutio st the	ास प्रस्त (3) ence M en of In e Prime	ाव फक्त लोकसभे ाव लोकसभा आणि (a) आणि (b) lotion against ndia. e Minister and	तच सादर ग राज्यसभे (4) the Prin	करता येतो. त सादर करता फक्त (c) ne Minister of Ministers	येतो. and s can
3.	(a) (b) (c) वरील (1) Con (a) (b) (c)	पंतप्रधान आणि करण्यात आलेले पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त पंतप्रधान आणि त पंक्ति कोणते/ती वि फक्त (a) sider the follow There is no r Council of Mi A motion of N be introduced A motion of N	त्यांच्या मं नाही. यांच्या मंहि यांच्या मंहि (2) ving stat nention inisters i No Confi l in Lok Vo Confi l in Lok	त्रमंडळावरील उ त्रमंडळावरील उ ारोबर आहे/त फक्त (b) ements : of a No Co n the Const dence again Sabha only. dence again Sabha and	मविश्व मविश्व ? nfide itutio st the Rajya	ास प्रस्त (3) ence M en of In e Prime e Prime	ाव फक्त लोकसभे ाव लोकसभा आणि (a) आणि (b) lotion against ndia. e Minister and e Minister and	तच सादर ग राज्यसभे (4) the Prin	करता येतो. त सादर करता फक्त (c) ne Minister of Ministers	येतो. and s can

	मुंबई दान		जाएशाच	कारी शवरी ग	ાહાલ	बले यांनी मृत्यू नंतर आपला मुंबईमधील फ्लॅट					
	্বান (1)	।दला. - हृदयावरील संशोधन	ासाठी		(2)	मत्रपि	iडावरील संशोधन	गमाठी			
	(3)	मेंदूवरील संशोधनार			(~~2~~)						
	٠,	•		ctor Sharu	` '	। मधुमेहावरील संशोधनासाठी e Gokhale left behind her flat in Mumbai for					
	- Wiui	after her			varee v	JOKNA	ne ien benne	i nei nai	in Mumbai 10		
	(1)	Heart research Brain research			(2)						
	(3)				(4) 	Diac	etes research	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·			
5.		बर 2016 मध्ये 'हॅन्ड : शांमध्ये पार पडली.	इन हॅन्ड	2016' या नाव	त्राची सं	युक्त ला	ष्करी कवायत पुण	ो येथे भारत	आणि		
	(1)	रशिया	(2)	अमेरिका		(3)	चीन	(4)	जपान		
	Join	t Military Exercise a and	` '	nd in Hand	2016′ •	` '		` '	er 2016 betweei		
	(1)	Russia	(2)	America		(3)	China	(4)	Japan		
6.	समित (1)	तीचे प्रमुख कोण आहेत अमिताभ कांत	₹?		(2)	बी. ज	नार्दन रेड्डी				
0.	(1) (3) The	•	ed a n		(4) ttee to	एन. उ form Who B. Ja	वंद्राबाबू नायडू a strategy to	of the com ldy			
	(1) (3) The tran (1) (3)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant	ed an		(4) ttee to nomy. (2)	एन. उ form Who B. Ja	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head o nardhan Red	of the com ldy			
	(1) (3) The tran (1) (3)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh	ed a n to a c ———— या :	ashless ecoi	(4) ttee to nomy. (2) (4)	एन. उ form Who B. Ja N. C	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head o nardhan Red	of the com ldy			
	(1) (3) The tran (1) (3) खार्ल (a)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh ल विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र इ	ed a n to a c ——— या :	ashless ecoi	(4) ttee to nomy. (2) (4)	एन. उ form Who B. Ja N. C	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head o nardhan Red Thandrababu	of the com ldy			
	(1) (3) The tran (1) (3) खार्ल (a) (b)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh ल विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र इ	ed a n to a c या : गासनाच 000 कि	ashless eco ।। महत्वाकांक्षी 5.मी.चे रस्ते ब	(4) ttee to nomy. (2) (4)	एन. उ form Who B. Ja N. C	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head o nardhan Red Thandrababu	of the com ldy			
	(1) (3) The tran (1) (3) खार्ल (a) (b) (c)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh ल विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र २ या प्रकल्पांतर्गत 25, हा प्रकल्प 2018 पर	ed a n to a c या : गासनाच 000 कि	ashless ecor । महत्वाकांक्षी 5.मी.चे रस्ते ब केला जाईल.	(4) ttee to nomy. (2) (4)	एन. उ form Who B. Ja N. C	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head o nardhan Red Thandrababu	of the com ldy			
	(1) (3) The tran (1) (3) खार्ल (a) (b) (c)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh ल विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र इ या प्रकल्पांतर्गत 25, हा प्रकल्प 2018 पर	ed a n to a co या : गासनाच 000 कि र्ति पूर्ण ान/ने ब	ashless econ महत्वाकांक्षी 5.मी.चे रस्ते ब केला जाईल. बरोबर आहे/त	(4) ttee to nomy. (2) (4) प्रकल्प गंधण्यात	एन. र form Who B. Ja N. C आहे.	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head o nardhan Red Chandrababu आहेत.	of the com Idy Naidu	amittee ?		
	(1) (3) The tran (1) (3) खार्ल (a) (b) (c) atled (1)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh ल विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र ६ या प्रकल्पांतर्गत 25, हा प्रकल्प 2018 पर पिकी कोणते/ती विध (a) आणि (b)	ed a n to a c या : शासनाच 000 कि ांत पूर्ण ान/ने ब	ashless econ ग महत्वाकांक्षी इ.मी.चे रस्ते ब केला जाईल. इरोबर आहे/त (b) आणि (d	(4) ttee to nomy. (2) (4) प्रकल्प गंधण्यात	एन. उ form Who B. Ja N. C	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head o nardhan Red Thandrababu	of the com ldy			
	(1) (3) The tran (1) (3) खार्ल (a) (b) (c) वरील (1) Con	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh लि विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र २ या प्रकल्पांतर्गत 25, हा प्रकल्प 2018 पर पिकी कोणते/ती विध (a) आणि (b) sider the followir	ed a n to a c या : गासनाच 000 कि ति पूर्ण ान/ने ब (2)	ashless econ ग महत्वाकांक्षी इ.मी.चे रस्ते ब केला जाईल. इरोबर आहे/त (b) आणि (a	(4) ttee to nomy. (2) (4) प्रकल्प गंधण्यात	एन. उ form Who B. Ja N. C आहे. चेणार	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head c nardhan Red Thandrababu आहेत.	of the com ldy Naidu	amittee ?		
	(1) (3) The tran (1) (3) खार्ल (a) (b) (c) aरील (1) Con (a)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh ल विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र इ या प्रकल्पांतर्गत 25, हा प्रकल्प 2018 पर पिकी कोणते/ती विध (a) आणि (b) sider the followir Bharatmala is the	ed a noto a co या : शासनाच 000 कि ति पूर्ण ान/ने ब (2) ng stat	ashless econ महत्वाकांक्षी इ.मी.चे रस्ते ब केला जाईल. इरोबर आहे/त (b) आणि (d tements :	(4) ttee to nomy. (2) (4) प्रकल्प गंधण्यात ?	एन. उ form Who B. Ja N. C आहे. येणार (3)	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head of mardhan Red Chandrababu आहेत. फक्त (c)	of the com ldy Naidu (4)	amittee ? (a) आणि (c)		
	(1) (3) The tran (1) (3) खार्ल (a) (b) (c) वरील (1) Con	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh लि विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र २ या प्रकल्पांतर्गत 25, हा प्रकल्प 2018 पर पिकी कोणते/ती विध (a) आणि (b) sider the followir	ed a nate a control a con	ashless econ महत्वाकांक्षी इ.मी.चे रस्ते ब केला जाईल. बरोबर आहे/त (b) आणि (d ements : bitious Proj 5,000 km ro	(4) ttee to nomy. (2) (4) प्रकल्प गंधण्यात ? c) ject of pads w	एन. उ form Who B. Ja N. C आहे. चेणार (3) Centr	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head of mardhan Red Chandrababu आहेत. फक्त (c)	of the com ldy Naidu (4)	amittee ? (a) आणि (c)		
	(1) (3) The tran (1) (3) 國南 (b) (c) 司和 (a) (b) (c) (a) (b) (c)	अमिताभ कांत ए. घोष centre announce sforming India in Amitabh Kant A. Ghosh लि विधाने विचारात घ भारतमाला हा केंद्र इ या प्रकल्पांतर्गत 25, हा प्रकल्प 2018 पर पैकी कोणते/ती विध (a) आणि (b) sider the followir Bharatmala is the	ed a nato a color ato a color ato a color ato	ashless econ महत्वाकांक्षी इ.मी.चे रस्ते ब केला जाईल. (b) आणि (a tements : bitious Proj 5,000 km re ompleted by	(4) ttee to nomy. (2) (4) प्रकल्प गंधण्यात ? ject of pads w	एन. न form Who B. Ja N. C आहे. चेणार (3) Centr vill be	वंद्राबाबू नायडू a strategy to is the head of mardhan Red Chandrababu आहेत. फक्त (c) ral Governme undertaken o	of the com ldy Naidu (4)	amittee ? (a) आणि (c)		

		राज्यासाठीच्या मार्गदर्शक तत्वांच्या संदर्भात पुढीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त ते लिहा.											
	(a) देशात सामाजिक - आर्थिक लोकशाही प्रस्थापित करण्यासाठीची तत्वे यात आहेत.												
	(b)	या भागात समाविष	प्ट असले	ली तत्वे ही न्य	ायप्रविष	ट नाही	त.						
	वरील	ापैकी कोणते/ती वि	धान/ने र	बरोबर आहे/त	?								
	(1)	फक्त (a)			(2)	फक्त	(b)						
	(3)	(a) आणि (b) दोन	हीही		(4)	(a) ³	भाणि (b) दोन्हीही न	गही					
	Consider the following statement/s regarding the Directive Principles of State Policy.												
	(a) The principles spell out the Socio-economic democracy in the country.												
	(b)	The provisions ich of the statem						eable by	any court.				
	(1)	Only (a)	ierit/ S §	giveii above	(2)	Only							
	(3)	Both (a) and (	b)		(4)	_	ther (a) nor (b)						
9.	भारर्त	ोय महिला क्रिकेट सं	——— घाने पावि	 हस्तान संघाला	हरवून '	आशिय	————— ॥ कप' जिंकला. र	ग स्पर्धेमध्ये	भे कोणाला सर्वोत्कृष्ट				
		डूचा पुरस्कार दिला			~				· ·				
		मिताली राज			(2)	झुला	न गोस्वामी						
	(3)	लतिका कुमारी			(4)	-	मांधना						
	` '	_	s Cricke	et Team wor	` '	-		stan. Wł	no was adjudged				
		he player of the	tourna	ment?			_		, 0				
	(1)	Mitali Raj			(2)	-	an Goswami						
	(3)	Latika Kumar	1 		(4) ———	Smr	iti Mandhana						
	भारतं	ोय कनिष्ठ हॉकी स	ांघाने 201	16 साली विश्व	विषक	जिंकता	ना अंतिम फेरीमध	ये पुढीलपै	की कोणत्या संघाचा				
1 0.													
10.	पराभ	व केला होता?											
10.	पराभ (1)	•	(2)	जर्मनी		(3)	अर्जेंटिना	(4)	बेल्जियम				
10.	(1) Who	पाकिस्तान om did Indian J	` ,		n defe	` '		` ,	बेल्जियम e World Cup in				
10.	(1) Who 2016	पाकिस्तान om did Indian) 6 ?	unior l	Hockey tear		eat in	final match to	win the	e World Cup in				
10.	(1) Who	पाकिस्तान om did Indian J	` ,			` '	final match to	` ,					
	(1) Who 2016 (1)	पाकिस्तान om did Indian J 6 ? Pakistan	(2)	Hockey tear Germany		eat in (3)	final match to	win the	e World Cup in				
	(1) Who 2016 (1) मरिय	पाकिस्तान om did Indian J 5 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या	(2) (3)	Hockey tear Germany ————— खालील विधा	नांचा वि	eat in (3)	final match to	win the	e World Cup in				
	(1) Who 2016 (1) मरिय	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि	(2) (2) । बाबतीत म्मीक उं	Hockey tear Germany खालील विधा व उडीपटू आहे		eat in (3) मचार क	final match to	(4)	e World Cup in Belgium				
	(1) Who 2016 (1) 中代祖 (a)	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि	(2) (2) बाबतीत म्पीक उंचे येथे भरत	Hockey tear Germany खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च्य	नांचा वि : ग समर	eat in (3) मचार क पॅरालि	final match to Argentina ारा. म्पीक खेळात त्याने	(4)	e World Cup in Belgium				
	(1) Who 2016 (1) 中代祖 (a) (b) (c)	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि रिओ डी जनेरिओ	(2) (2) बाबतीत म्पीक उंचे येथे भरत	Hockey tear Germany खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च्य	नांचा वि : ग समर	eat in (3) मचार क पॅरालि	final match to Argentina ारा. म्पीक खेळात त्याने	(4)	e World Cup in Belgium				
	(1) Who 2016 (1) 中代祖 (a) (b) (c)	पाकिस्तान om did Indian] 5 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि रिओ डी जनेरिओ तो पॅरालिम्मीक उं	(2) (2) जाबतीत म्मीक उंच येथे भरत च उडीत	Hockey tear Germany ं खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च्य सुवर्णपदक प्राप	नांचा वि : ग समर	eat in (3) अचार क पॅरालि पॅरालि	final match to Argentina ारा. प्पीक खेळात त्याने ाला भारतीय होय.	) win the (4) 	e World Cup in Belgium				
	(1) Who 2016 (1) HRTA (a) (b) (c) ulva (1)	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि रिओ डी जनेरिओ तो पॅरालिम्मीक उं	(2) (2) बाबतीत म्पीक उंग् येथे भरत व उडीत	Hockey tear Germany खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च सुवर्णपदक प्राप् (b), (c)	नांचा वि : ग्रा समर त करण	eat in (3) मचार क पॅरालि गरा पहि	final match to Argentina ारा. प्पीक खेळात त्याने ाला भारतीय होय. (a), (c)	) win the (4) भारताचे !	e World Cup in Belgium				
	(1) Who 2016 (1) 中代祖 (a) (b) (c) योग्य (1) Con (a)	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि रिओ डी जनेरिओ तो पॅरालिम्पीक उं ा पर्याय निवडा : (a), (b) sidering followi He is an India	(2) बाबतीत म्पीक उंच येथे भरत च उडीत (2) ng sena	Hockey tear Germany ं खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च्य सुवर्णपदक प्राप् (b), (c) tences about	नांचा वि ग्रा समर त करण t Mar jump	(3) अचार क पॅरालिः (3) (3) (iyappa	final match to Argentina जरा. म्पीक खेळात त्याने ज्ञा भारतीय होय. (a), (c) an ThangaveIu	) win the (4) भारताचे !	e World Cup in Belgium प्रतिनिधित्व केले. वरील सर्व				
	(1) Who 2016 (1) HRTA (a) (b) (c) alva (1) Con (a) (b)	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि रिओ डी जनेरिओ तो पॅरालिम्पीक उं ा पर्याय निवडा : (a), (b) sidering followi He is an India He represente	(2) बाबतीत म्पीक उंच येथे भरत व उडीत (2) ng sen n Paral d India	Hockey tear Germany खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च्य सुवर्णपदक प्राप् (b), (c) tences abou lympic high in 2016 Sur	नांचा वि त करण t Mar jump mmer	eat in (3) अचार क पॅरालि ारा पहि (3) iyappa	final match to Argentina ारा. प्योक खेळात त्याने इला भारतीय होय. (a), (c) an Thangavelu ympic games h	) win the (4) भारताचे !	e World Cup in Belgium प्रतिनिधित्व केले. वरील सर्व				
	(1) Who 2016 (1) HRTU (a) (b) (c) aliva (1) Con (a) (b) (c)	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि रिओ डी जनेरिओ तो पॅरालिम्पीक उं र पर्याय निवडा : (a), (b) sidering followi He is an India He represented He is India's F	(2) ज्ञाबतीत स्पीक उंचे च उडीत (2) ng sent n Paral d India	Hockey tear Germany खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च्य सुवर्णपदक प्राप् (b), (c) tences abou lympic high in 2016 Sur	नांचा वि त करण t Mar jump mmer	eat in (3) अचार क पॅरालि ारा पहि (3) iyappa	final match to Argentina ारा. प्योक खेळात त्याने इला भारतीय होय. (a), (c) an Thangavelu ympic games h	) win the (4) भारताचे !	e World Cup in Belgium प्रतिनिधित्व केले. वरील सर्व				
	(1) Who 2016 (1) HRTU (a) (b) (c) aliva (1) Con (a) (b) (c)	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि रिओ डी जनेरिओ तो पॅरालिम्पीक उं ा पर्याय निवडा : (a), (b) sidering followi He is an India He represente	(2) ज्ञाबतीत स्पीक उंचे च उडीत (2) ng sent n Paral d India	Hockey tear Germany खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च्य सुवर्णपदक प्राप् (b), (c) tences abou lympic high in 2016 Sur	नांचा वि त करण t Mar jump mmer	eat in (3) अचार क पॅरालि ारा पहि (3) iyappa	final match to Argentina ारा. प्योक खेळात त्याने इला भारतीय होय. (a), (c) an Thangavelu ympic games h	) win the (4) भारताचे !	e World Cup in Belgium प्रतिनिधित्व केले. वरील सर्व				
11.	(1) Who 2016 (1) 中代祖 (a) (b) (c) योग्य (1) Con (a) (b) (c) Selec (1)	पाकिस्तान om did Indian] 6 ? Pakistan प्पन थांगावेलू यांच्या तो भारतीय पॅरालि रिओ डी जनेरिओ तो पॅरालिम्पीक उं ा पर्याय निवडा : (a), (b) sidering followi He is an India He represente He is India's F ct correct code :	(2) बाबतीत स्पीक उंचे च उड़ीत (2) ng send India irst Par	Hockey tear Germany खालील विधा व उडीपटू आहे लेल्या 2016 च्य सुवर्णपदक प्राप् (b), (c) tences abou lympic high in 2016 Surralympic go	नांचा वि त करण t Mar jump mmer ld med	eat in (3) नचार क पॅरालि (3) iyappa er. Paraly dalist (3)	final match to Argentina ारा. प्योक खेळात त्याने त्ता भारतीय होय. (a), (c) an ThangaveIu ympic games h in High Jump.	(4) भारताचे ! (4)	e World Cup in Belgium प्रतिनिधित्व केले. वरील सर्व io De Janeiro.				

12.	मेजर	रोहीत सुरी यांना अलिकडेच भारताच्या रा	ष्ट्रपतींच्य	॥ हस्ते मिळाले.
	(1)	किर्ती चक्र	(2)	शौर्य चक्र
	(3)	अशोक चक्र	(4)	परमवीर चक्र
	Majo	or Rohit Suri recently received the	e	from President of India.
	(1)	Kirti Chakra	(2)	Shaurya Chakra
	(3)	Ashok Chakra	(4)	Param Vir Chakra
13.	'राष्ट्र्		घटकांचा	समावेश असतो ?
	(a)	पंतप्रधान		
	(b)	अध्यक्ष, वित्त आयोग		
	(c)	केंद्रीय कॅबीनेट मंत्री		
	(d)	राज्यांचे मुख्यमंत्री		
	पुढील	ग पैकी योग्य पर्याय निवडा :		
	(1)	फक्त (b) आणि (d)	(2)	फक्त (b) आणि (c)
	(3)	फक्त (a) आणि (c)	(4)	फक्त (a), (c) आणि (d)
	Who	among the following constitute	the Na	tional Development Council?
	(a)	The Prime Minister		
	(b)	The Chairman, Finance Commis	ssion	
	(c)	Ministers of Union Cabinet		
	(d)	Chief Ministers of the States		
	Sele	ct the correct answer using the co	des giv	ven below :
	(1)	(b) and (d) only	(2)	(b) and (c) only
	(3)	(a) and (c) only	(4)	(a), (c) and (d) only
14.	भारर्त		ग सुरक्षा	यांचा समावेश पुढीलपैकी कशात केलेला आहे?
	(1)	राज्यघटनेची उद्देशिका	(2)	राज्याची मार्गदर्शक तत्वे
	(3)	मूलभूत कर्तव्ये	(4)	नववी सूची
	In th the :	_	n of In	ternational Peace and Security is included in
	(1)	Preamble to the Constitution	(2)	Directive Principles of State Policy
	(3)	Fundamental Duties	(4)	Ninth Schedule

15.	पुढाल विधानापको काणत/ता विधान/न याग्य आहत ते लिहा?											
	(a) सर्वोच्च न्यायालयाने राष्ट्रीय आणि राज्यमहामार्गावरील मद्यविक्रीवर बंदी आणली आहे.											
	(b) ही बंदी पुढील वर्षी एक एप्रिलपर्यंत अंमलात आणावयाची असून या द्वारे महामार्गाच्या बाजूने 1000 मीटर अंतरावर असणारी मद्यविक्रीची दुकाने बंद करण्यात येतील.											
	पर्यार	पी उत्तरे :		_								
	(1)	फक्त (a)	(2)	फक्त (b)	(3)	(a) 3	प्राणि (b) दोन्ही		(4)	दोन्हीही नाही		
	Con	sider the followin	ng sta	tement/s ar	nd sele	ect the	correct answ	ver :				
	(a)	The Supreme C	Court b	anned the	sale o	f alcol	hol along nat	iona	l and	state highwa	ays.	
	(b)	It set a deadlin distance of 100		-	~			liquo	or sho	ps situated	at a	
	Ans	wer Options :										
	(1)	Only (a)	(2)	Only (b)	(3)	Both	n (a) & (b)	(4)	Neit	her (a) nor (	(b)	
16.	महिल		नष्ट कर	एयासाठीचा अ	ांतरराष्ट्रं	— ोय दिव	ास	 _ हाः	आहे.			
	(1)	25 नोव्हेंबर			(2)	10 f	डसेंबर					
	(3)	16 डिसेंबर			(4)	25 हि	इसेंबर					
	Inter	rnational Day for	elimi	nation of v	iolenc	e agai	inst women i	s on		<i>.</i>		
	(1)	25 th November			(2)	10 th	December					
	(3)	16 th December			(4)	25 th	December					
 17.	भारत	 ात गोवा येथे भरवल्य	ग गेलेल	 त्या 47 व्या अ	ांतरराष्ट्री	य चित्र	 ।पट महोत्सवात	2016	साली	——— पृढीलपैकी को	— णत्या	
		<mark>ग्टाने 'सुवर्णमयूर' पुर</mark>			,					•		
	(1)	रौफ	(2)	डॉटर		(3)	मेलो मड		(4)	रा रा		
		ch film bagged 'C Soa 2016 ?	Golder	n Peacock' a	ward a	at the	47 th Internat	io na I	Film	Festival of Ir	ndia	
	(1)	Rauf	(2)	Daughter		(3)	Mellow Mu	ıd	(4)	Ra Ra		
 18.	— कोण	 त्या भारतीय बँकेला 'ः	—— आसोचा	———— म' चा SME I	Lendir	 12 सार्ट	। सर्वोत्कष्ट बँके	चा पुर	स्कार	जाहीर झाला आ	—— हे ?	
	(1)	कॅनरा बॅंक				_	बँक ऑफ इंडिय	_		(,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,		
	(3)	विजया बँक			` '		ऑफ इंडिया					
	` '	ch Indian Bank h	as bee	n adjudged	` '			E Le	ndinø	by Assocha	m ?	
				,	(2)		Bank of Inc					
	(1)	Canara Bank										

19. खालील विधाने लक्षात घ्या :

- (A): देशातील सात केंद्रशासित प्रदेशांपैकी फक्त दिल्ली आणि पुद्दुचेरी या दोघांनाच राज्य सभेमध्ये प्रतिनिधित्व मिळाले आहे.
- (R): इतर पाच केंद्रशासित प्रदेशांची लोकसंख्या अतिशय कमी असल्यामुळे त्यांना राज्यसभेत प्रतिनिधित्व नाही. पर्यायी उत्तरे:
- (1) (A) आणि (R) ही दोन्ही विधाने योग्य असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
- (2) (A) आणि (R) ही दोन्ही विधाने योग्य आहेत मात्र (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही.
- (3) (A) हे बिनचूक विधान आहे मात्र (R) हे चुकीचे विधान आहे.
- (4) (A) हे चुकीचे विधान असून (R) हे बिनचूक आहे.

Consider the following statements:

Assertion (A): Out of the seven union territories only two i.e. Delhi and Pudducherry have representation in Rajya Sabha.

Reason (R): The Populations of other five union territories are too small to have any representative in the Rajya Sabha.

Answer options:

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A).
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A).
- (3) (A) is true but (R) is false.
- (4) (A) is false but (R) is true.

20. खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) ''इस्रो'' या भारतीय अवकाश संस्थेने नुकतेच 104 उपग्रह प्रक्षेपित करून विक्रम नोंदविला.
- (b) 104 उपग्रहांपैकी फक्त तीन उपग्रह भारताचे आणि उर्वरीत आंतरराष्ट्रीय ग्राहकांचे होते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त?

- (1) फक्त (a)
- (2) फक्त (b)
- (3) (a) आणि (b)
- (4) वरीलपैकी नाही

Consider the following statements:

- (a) India's space agency "ISRO" launched a record 104 satellites.
- (b) Of the total 104 satellites, three were Indian and remaining belonged to International Customers.

Which of the statement/s given above is/are correct?

- (1) Only (a)
- (2) Only (b)
- (3) (a) and (b)
- (4) None of the above

21. भारताचे महान्यायवादी:

	(a)	हे लोकसभेतल्या कामका	जात सहभागी	होऊ शकत	गत.								
	(b)	हे लोकसभेच्या समितीचे	सदस्य होऊ श	कतात.									
	(c)	c) हे लोकसभेत बोलू शकतात.											
	(d)	(d) हे लोकसभेत मतदान करू शकतात.											
	वरील	।पैकी कोणते/ती विधान/ ने	सत्य आहे/त	ī?									
	(1)	फक्त (a)		(2)	फक्त (	(a) आणि (c)							
	(3)	(b) आणि (d) फक्त		(4)	फक्त (	(a), (b) आणि (c)	)						
		orney General of India											
	(a)	Take part in the pro	~										
	(b) (c)	Be a member of a conspeak in the Lok Sa		the Lo	к Барл	a.							
	(d)	Vote in the Lok Sal											
		ich of the statement/s		ve is/ar	e corr e	ct ?							
	(1)	Only (a)		(2)	Only	(a) and (c)							
	(3)	Only (b) and (d)		(4)	Only	(a), (b) and (c	)						
	(a) (b) (c) atle (1) Con (a) (b) (c)	ोल विधाने विचारात घ्या : भारतीय राज्यघटनेतील व भारतीय राज्यघटनेतील व भारतीय राज्यघटनेतील व गपैकी कोणते/ती विधान/ने फक्त (a) (2) sider the following si Article 352 to 360 o Article 356 of India Article 360 of India ich of the statement/s Only (a) (2)	ल्लम क्र. 356 ज्लम क्र. 360 क् रोबर आहे, (a) आणि catements : f Indian Co n Constitut n Constitut	राज्य आप राष्ट्रीय ३ /त ? (b) onstitution ion is re- ion deal ve is/ar	गीबाणीशं (3) on deal elated v ls with	ो (राष्ट्रपती राजव ोशी संबंधित आहे (b) आणि (c) ls with various with State eme National eme ct ?	(4) s types organicy.	ात आहे. (a), (b) आणि (c)					
23.	असे (1) (3) On	ोलपैकी कोणत्या दिवशी प घोषित केले ? 8 मार्च 2016 8 नोव्हेंबर 2016 which of the followi ₹ 1000 would be just 8 th March 2016 8 th November 2016	ng days Pri	(2) (4) ime Mir	8 ऑब 8 डिस् nister N paper 8 th C	स्टोबर 2016 भेंबर 2016 Narendra Mod		-					

24.	पुढीलपैकी कोणत्या एका देशाने नुकतेच क्रोशियाला नमवून डेव्हीस कप स्पर्धेचे विजेतेपद पटकावले ?												
	(1)	फ्रान्स	(2)	अमेरि	का (यु.एस.)	ए.)	(3)	अर्जेंटीना	(4)	रशिया			
	• /		ne foll		~		` ′	Davis Cup by	` '	ng Croatia in the			
	(1)	France	(2)	USA			(3)	Argentina	(4)	Russia			
 25.		 ोय संसद आंत दे तयार करू ३		य करार	अमलात अ	 ाणण्यासा	— <u>—</u> ठी संपू	र्ण भारतासंदर्भात	— किंवा भार	तातील काही भागात			
	(1)	यासाठी सग	∞या घ	टकराज्य	ची संमती अ	गवश्यक	असते.						
	(2)	यासाठी बहुर	पंख्य घ	टकराज्य	ांची संमती ३	भावश्यक	असते.						
	(3)	यासाठी या (	निर्णयाने	प्रभावि	त होणाऱ्या रा	ज्यांची स	ंमती अ	ावश्यक असते.					
	` ,	यासाठी कोण	गत्याही '	राज्याच्य	ा संमतीची अ	गवश्यक	ता नसते						
	(4) यासाठी कोणत्याही राज्याच्या संमतीची आवश्यकता नसते. The Parliament can make any law for whole or any part of India for implementing International Treaties:												
	(1) With the consent of all the states												
	(2) With the consent of the majority of states												
	(3) With the consent of the states concerned (4) Without the consent of any state												
	(4)	Without t	ne cor	nsent o	of any stat	е							
26.	भारर्त	ोय स्वातंत्र्य च	ळवळीत	स्त्रयां	— ग आणण्याचे	कार्य प्र	— थम पुर्ढ	————— ोलपैकी कोणी के	—— ले ?				
	(1)	महात्मा ज्योत	नीबा फु	ले		(2)	सरोजि	ानी नायडू					
	(3)	महात्मा गांधी	t			(4)	डॉ. उ	ॉनी बे झंट					
	Who	o from the f	ollow	ing wa	s the first	to brir	ig won	nen in the fre	edom mo	ovement?			
	(1)	Mahatma			de	(2)		jini Naidu					
	(3)	Mahatma	Gand	lhi		(4)	Dr. A	Annie Besant					
27.	1857	———— 7 च्या उठावानं	——— तर इंग्रज	 नी सैनिव	 हांचे हिंदी सै	निकांशी	 ठेवलेले	प्रमाण	होते.				
								1:4	(4)	1:5			
	Afte	er the revolt	of 185	7 the	ratio of the	Englis	sh Sold	liers to the Inc	lian Sold	iers was fixed as			
	(1)	1:2		(2)	1:3		(3)	1:4	(4)	1:5			
28.	वासुर		 डके		खात्यात	लिपिक	होते.			<del></del>			
	(1)	लष्करी		(2)	टपाल		(3)	संरक्षण	(4)	रेल्वे			
	Vas	udeo Balwa	nt Ph		served as a	a clerk	in	depa	` '				
	(1)	Military		(2)	Post		(3)	Defence	(4)	Railway			

29.	जोड्य	ा जुळवा :							
	(a)	साम्राज्यवादी विचारस	तरणी	(i)	वेलेंटा	इन चिर	ोल		
	(b)	केंब्रीज विचारसरणी		(ii)	अनिल	सेअल	न		
	(c)	राष्ट्रवादी विचारसरण	ी	(iii)	आर.स्	ी. मुझु	मदार		
	(d)	साम्यवादी विचारसरा		(iv)	आर.र्प				
	` '	ी उत्तरे :		( )					
	(4)	(a) (b) (c)	(d)						
	(1)	(ii) (iii) (iv)	(i)						
	(2)	(iii) (iv) (i)	(ii)						
	(3)	(i) (ii) (iii) (iv) (i) (ii)	(iv)						
	(4) Mate	(iv) (i) (ii) ch the following :	(iii)						
	(a)	The Imperialist !		l (i)	Vale	ntine	Chirol		
	(b)	The Cambridge			Anil				
	(c)	The Nationalist		, ,			ımdar		
	(d)	The Marxist Sch	ıool	(iv)	R.P.	Datt			
	Ans	wer options :							
		(a) (b) (c)	(d)						
	(1)	(ii) (iii) (iv)	(i)						
	(2)	(iii) (iv) (i)	(ii)						
	(3) (4)	(i) (ii) (iii) (iv) (i) (ii)	(iv) (iii)						
30.	टाटा	 हायड्रोलिक पावर कंप	 नीची स	थापना कोणी वे	म्ली ?				
	(1)	दोराबजी टाटा	(2)	जमशेदजी टा	टा	(3)	रतन टाटा	(4)	वीरजित टाटा
	` '	was the founder	` '			` '		(/	
	(1)	Dorabji Tata	(2)	Jamshedji			Ratan Tata	(4)	Vi ~~rj~~ eet Tata
31.	1789	मध्ये सुरू झालेले मुंब	——— बई प्रांता		त्तपत्र कं	ोणते ?			
	(1)	बॉम्बे गॅझेट			(2)	बॉम्बे	कुरियर		
	(3)	दर्पण			(4)	बॉम्बे	हेरॉल्ड		
		ch was the first n	ewspa	aper started	٠,			789 ?	
	(1)	Bombay Gazette	_		(2)	-	bay Courier		
	(3)	Darpan			(4)	Bom	bay Herold		
32.	1872	मध्ये एका पठाणाने	अंदमान	बेटावर		_ यांचा	खून केला.		
	(1)	लॉर्ड मेओ					लॉर्ड वेलस्ली	• •	
	(4)				-		in the Andama		
	(1)	Lord Mayo	(2)	Lord Dalh	iousie	(3)	Lord Wellesley	(4)	Lord Lytton
कच्च	या का	— – मासाठी जा गा /SPA	CE FC	or rough	WOR	K			
		•							P.T.O.
	,								

33.		यांच्या मते वेद हे अपौरुषेय नार्ह	ोत.	
	(1)	महात्मा गांधी	(2)	लोकमान्य टिळक
	(3)	महात्मा फुले	(4)	दयानंद सरस्वती
	Acc	ording to Vedas are 1	not 'Aj	oaurusheya'.
	(1)	Mahatma Gandhi	(2)	Lokmanya Tilak
	(3)	Mahatma Phule	(4)	Dayanand Saraswati
34.	'चौरी	चौरा' घटनेनंतर ही चळवट	ठ संपुष्टा	 त आली.
	(1)	सायमन विरोधी सत्याग्रह	(2)	सिवनय कायदेभंग चळवळ
	(3)	असहकार चळवळ	(4)	भारत छोडो चळवळ
	The	Chauri Chaura incident caused t	he end	of this movement
	(1)	Anti Rowlatt Satyagraha		Civil Disobedience Movement
	(3)	Non-Cooperation Movement	(4)	Quit India Movement
35.	खार्ल	ोलपैको कोणत्या व्यक्ती सहकारी चळवळी	शी संबंधि	भंत होत्या?
	(a)	भाऊसाहेब हिरे, विठ्ठलराव विखे पाटील		
	(b)	वैकुंठभाई मेहता, डॉ. धनंजय गाडगीळ		
	(c)	वसंतदादा पाटील, यशवंतराव मोहीते		
	(d)	भाऊसाहेब थोरात, जी.के. देवधर		
	पर्यार	यी उत्तरे :		
	(1)	(a), (b) आणि (c) फक्त	(2)	(b), (c) आणि (d) फक्त
	(3)	(a) आणि (b) फक्त	(4)	(a), (b), (c) आणि (d)
	Who	o from the following persons were	e relate	d to the co-operative movement?
	(a)	Bhausaheb Hire, Vitthalrao Vikl		
	(b)	Vaikunthbhai Mehta, Dr. Dhan		
	(c) (d)	Vasantdada Patil, Yashwantrao Bhausaheb Thorat, G.K. Devdh		ie –
	٠,	wer options :	aı	
		(a), (b) and (c) only	(2)	(b), (c) and (d) only
	(3)	(a) and (b) only	(4)	(a), (b), (c) and (d)
36.	महर्षी		ग ुण्यात पु	
	(1)	विधवाश्रम	(2)	शारदा सदन
	(3)	निष्काम कर्म मठ	(4)	महिलाश्रम
	Whi	ch of the following institutions indo Keshav Karve?	for wic	lows was established at Pune by Maharshi
	(1)	Vidhva Ashram	(2)	Sharda Sadan
	(3)	Nishkam Karma Math	(4)	Mahilashram

3 7.	लखने	ौ येथील 1857 च्या उ	उठावाचे	े नेतृत्व		यांनी	केले होते.			
	(1)	अवधच्या बेगम			(2)	बडी	बेगम			
	(3)	बेगम साहिबा			(4)	बेगम	ताज			
	` ,	Revolt of Luckn	.ow w	as led by		•				
	(1)	Begam of Avad		ŕ	(2)	Badi	Begam			
	(3)	Begam Sahiba			(4)	Bega	ım Taj			
38.	1949	मध्ये कोणत्या प्रादेशि	ाक विद्	प्रापीठाची स्थाप	ना झाल	गे ?				
	(1)	मुंबई	(2)	पुणे		(3)	अमरावती		(4)	कोल्हापूर
	` ,	ch Regional Univ	` '	•	shed i	` '	9 ?		` ,	•
	(1)	Mumbai	(2)	Pune		(3)	Amaravat	i	(4)	Kolhapur
39.	1908	। च्या कायद्याच्या कड	— क तरतु	 दींमुळे पुढीलपै	की को	गत्या वृ	इत्तपत्रांनी त्यांचे	प्रकाश	ान बंद	 केले ?
	(a)	युगांतर	(b)	दर्पण	(c)	संध्या		(d)	वंदेम	ातरम
	•	यी उत्तरे :	` '		( )			( )		
	(1)	(a), (b), (c) फक्त	(2)	(a), (c), (d)	फक्त	(3)	(a) (d) फ	न	(4)	(c), (d) फक्त
		ch of the followir							` '	` ` ` ` `
		visions of the Act	-		F F		I			
		Yugantar	(b)	Darpan	(c)	Sano	dhya	(d)	Ban	demataram
		wer options :						_		
	(1)	(a), (b), (c) only	(2)	(a), (c), (d) 	only	(3)	(a), (d) on	ly 	(4)	(c), (d) only
4 0.	ब्रिटिश	रा साम्राज्यशाहीने कोण	ात्या का	यद्याखाली ईस्ट	इंडीया	कंपनी	कडून भारताच	ा राज्यव	कारभार कारभार	हाती घेतला?
	(1)	इंडियन कौन्सील ॲ	क्ट 19	09	(2)	इंडिय	न कौन्सील ॲ	बर 18	61	
	(3)	गव्हर्नमेंट ऑफ इंडी	या ॲव	र 1858	(4)	गव्हर्न	मेंट ऑफ इंडी	या ॲव	ਦ 1935	5
	-	which act did the a Company ?	Britis	h Crown tal	ke ove	er the	administra	tion c	of Ind	ia from the East
	(1)	Indian Councils	Act	1909	(2)	Indi	an Councils	Act	1861	
	(3)	Government of	India	Act 1858	(4)	Gov	ernment of	India	Act 1	935
41.	रायरेश	 खर शिखराची उंची _		मीटर अ	 ाहे.					
	(1)	1173	(2)	1273		(3)	1373		(4)	1473
	The	height of the Rai	reshw	ar peak is _			meter.			
	(1)	1173	(2)	1273		(3)	1373		(4)	1473

42.	सौराष	ष्ट्र व अरुणाचल प्रदेश	ा यातील	। स्थानिक वेळेत किर्त	ो तासांच	त्रा फरक आहे?		
	(1)	3 तास	(2)	2 तास	(3)	1 तास	(4)	4 तास
	Wha	at is the differen	ce of t	he local time bet	ween S	Saurashtra and A	Arunacl	nal Pradesh ?
	(1)	3 Hours	(2)	2 Hours	(3)	1 Hour	(4)	4 Hours
43.		ाष्ट्र राज्याचे भौगोति लेले आहे.	क क्षेत्र	फळ	चौ.की.	मी. असून भारताच्य	Π	टक्के क्षेत्र
	(1)	307713, 9.36	(2)	306713, 8.36	(3)	305612, 9.36	(4)	305710, 7.26
	The	Geographical % area		f Maharashtra a.	State	is :	sq. km	and occupied
	(1)	307713, 9.36	(2)	306713, 8.36	(3)	305612, 9.36	(4)	305710, 7.26
44.	द. बि आहे.		हे 1	सिमेंट, कागद व पुठ्ठे,	प्लायवूः	ड इत्यादि उद्योगाचे प्रय	 मुख केंद्र	म्हणून उदयास आले
	(1)	रांची	(2)	दालिमयानगर	(3)	रूरकेला	(4)	असनसोल
	boar	in South		has emerged as	a ma	jor centre of cen	nent, p	aper and paper
	(1)	Ranchi	(2)	Dalmiyanagar	(3)	Rurkela	(4)	Asansol
45.	- चिल्ब	का सरोवर कोठे वसर्	नेले आहे	?				
	(1)	कृष्णा व कावेरी न	द्यांच्या ि	त्रभुज प्रदेशांच्या दरम्य	ान			
	(2)	ं गोदावरी व कृष्णा	नद्यांच्या '	- त्रिभुज प्रदेशांच्या दरम	यान			
	(3)	•		भुज प्रदेशांच्या दरम्या				
	(4)	महानदी व गोदावर्र	। नद्यांच्य	ँ ा त्रिभुज प्रदेशांच्या दर	स्यान			
	` ′	ere the Chilka La		-				
	(1)	Between the d	e lta of	river Krishna an	d Kav	eri		
	(2)	Between the d	elta of	river Godavari a	nd Kr	ishna		
	(3)	Between the d	elta of	river Ganga and	Maha	anadi		
	(4)	Between the d	e lta of	river Mahanadi	and G	lodavari		
				<u> </u>		<u> </u>		

l6.	जोड्य	ा लावा	:									
		जिल्ह	Γ				जलाशय					
	(a)	ठाणे				(i)	धामापूर					
	(b)	रत्नागि	ारी			(ii)	भातसा					
	(c)	रायगः	ड			(iii)	फणसवार्ड					
	(d)	सिंधुद्	र्ग			(iv)	कालाते					
		ग्री उत्तरे	;									
		(a)	(b)	(c)	(d)							
	(1)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)							
	(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)							
	(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)							
	(4)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)							
	Mate	ch the	follov	wing:								
		Dist	rict				Reservo	ir				
	(a)	Thai	istrict nane				Dhamap	our				
	(b)	Ratn	agiri			(ii)	Bhatsa					
	(c)	Raig	ad			(iii)	Fanaswa	adi				
	(d)	Sind	hudu	rg		(iv)	Kalate					
	Ans	wer o	ption	s:	•							
		(a)	(b)	(c)	(d)							
	(1)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)							
	(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)							
	(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)							
	(4)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)							
<u>.</u> 17.			क्रोणवे		ी जलि	वेटात वें	——— इट/केंट्रे गय	गट जिल्ल	 द्यात आहे/आहे	 ਯ)		
t /.				7 471410		_	•		भ्रात जालू जाल भिरा		विज्ञामी	
	(a)	वैतरण 			(b)	येलद	रा	(c)	।भरा	(d)	भिवपुरी	
		यी उत्तरे	•					(-)			( ) (T)	
	(1)	(a)			(2)		(b), (d)	(3)	(b), (c)	(4)	(c), (d)	
				llowir						n Raigad dis		
	(a)		arna		(b)	Yeld	ari	(c)	Bhira	(d)	Bhivp u ri	
		wer o	ption	s :		, .		/= \			4 > 4 4 5	
	(1)	(a)			(2)	(a), (	(b), (d)	(3)	(b), (c)	(4)	(c), (d)	

48. खालील विधाने पहा

- (a) पंचगंगा व कृष्णा नद्यांच्या संगमाजवळ नरसोबाची वाडी आहे.
- (b) कृष्णा व भिमा नद्यांची खोरी महादेव डोंगरामुळे वेगळी होतात.
- (c) वर्धा व वैनगंगा नद्यांच्या एकत्रित प्रवाहास 'प्राणहिता' म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त विधान (a) बरोबर आहे.
- (2) फक्त विधान (b) बरोबर आहे.
- (3) विधाने (a) आणि (b) बरोबर आहेत.
- (4) विधाने (a), (b) आणि (c) बरोबर आहेत.

Observe the following statements:

- (a) Narsobawadi is near the confluence of river Panchganga and Krishna.
- (b) The river basins of the river Krishna and Bhima are separated due to Mahadeo dongar.
- (c) The combine flow of the river Wardha and Vainganga is called 'Pranhita'.

Answer options:

- (1) Only statement (a) is correct.
- (2) Only statement (b) is correct.
- (3) Statements (a) and (b) are correct.(4) S
  - Statements (a), (b) and (c) are correct.

49.	मध्य व दक्षिण सह्याद्री यांच्या दरम्यान	खिंड आहे

(1) थळघाट

(2) फोंडाघाट

(3) पालघाट

(4) कुंभार्लीघाट

_____ pass lies between Central and South Sahyadri.

(1) Thalghat

(2) Fondaghat

(3) Palghat

(4) Kumbharlighat

	म्थला	· n								
	स्थलांतरित शेती					देश				
(a) रोका (i)					(i)	मलेशिया				
(b)	लदांग				(ii)	ब्राझील				
(c) चेना			(iii)	झैरे						
	मसोले	ì			• •					
					()					
• • • •			(c)	(d)						
(1)										
			. ,							
			` '							
• •	(iv)	(iii)	(ii)							
	٠,	` .	` '							
	Shif	ting (	Cultiv	ation		Countries				
(a)	Roca	ì			(i)	Malaysia				
(b)	Lada	ang			(ii)	Brazil				
(c)	Che	na			(iii)	Zaire				
(d)	Mas	ole			(iv)	Sri Lanka				
~~-~~										
	(a)	(b)	(c)	(d)						
(1)	(ii)	(i)	(iv)	(ііі)						
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)						
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)						
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)						
पहिल	या आध्	[निक स्	रुतगिरण	— ीची स्थ	थापना म्		मध्ये	यांनी	केली.	
(1)	सेठ स	ती.एन.	- लाड	(2)	डी.र्ज	- ो. पोतदार	(3)	सी.एन. दावर	(4)	टाटा अँड सन्स
` '	first n	noder	n text	ile mi	ll was	established	` /		` '	
(1)										Tata and Sons
दखब	न पठार	ाच्या उ	त्तर व	र्वु सिम्	गवर्ती ड	 डोंगराळ भागात		जमातीचे लो	क राहत	 गत.
(1)	गारो व	त्र खाशी	†			(2)	वारर्ल	ो व ठाकर		
(3)	कातव	हरी व	हळबा			(4)	भिल्ल	न व गोंड		
		_ trib	es liv	e in ti	he hill	ls along the	nort	hern and eastern	edge	s of the Deccar
Plate	eau.									
(1)						(2)				
(3)	Katk	ari ar	ıd Ha	lba		(4)	Bhil	and Gond		
	(c) (d) पर्यार्थ (1) (2) (3) (4) Matc (a) (b) (c) (d) Ans (1) (2) (3) (4) (1) The (1) (1) (3) (1) (3)	(c) चेना (d) मसोले पर्यायी उत्तरे	(c) चेना (d) मसोले पर्यायी उत्तरे: (a) (b) (1) (ii) (i) (2) (i) (ii) (3) (iii) (ii) (4) (iv) (iii) Match the follow Shifting C (a) Roca (b) Ladang (c) Chena (d) Masole Answer options (a) (b) (1) (ii) (i) (2) (i) (ii) (3) (iii) (ii) (4) (iv) (iii) पहिल्या आधुनिक स् (1) सेठ सी.एन. The first moder (1) Seth C.N. दख्खन पठाराच्या उ (1) गारो व खाशी (3) कातकरी व व trib Plateau. (1) Garo and	(c) चेना (d) मसोले पर्यायी उत्तरे:	(c) चेना (d) मसोले पर्यायी उत्तरे:	(c) चेना (iii) (d) मसोले (iv) पर्यायी उत्तरे :	(c) चेना (iii) झैरे (d) मसोले (iv) श्रीलंका पर्यायी उत्तरे : (a) (b) (c) (d) (1) (ii) (ii) (iii) (iv) (iii) (2) (i) (ii) (ii) (ii) (iv) (4) (iv) (iii) (ii) (i) (ii) (ii) (ii) (ii	(c) चेना (iii) झैरे (d) मसोले (iv) श्रीलंका पर्यायी उत्तरे :	(c) चेना (iii) झैरे (d) मसोले (iv) श्रीलंका पर्याची उत्तरे: (a) (b) (c) (d) (1) (ii) (i) (iv) (iii) (2) (i) (ii) (ii) (iv) (iii) (2) (i) (iii) (ii) (iv) (iii) (ii) (ii) (i	(c) चेना (iii) झैरे (d) मसोले (iv) श्रीलंका पर्याची उत्तरे : (a) (b) (c) (d) (1) (ii) (i) (iv) (iii) (2) (i) (ii) (ii) (iv) (3) (iii) (ii) (i) (iv) (4) (iv) (iii) (ii) (i) Match the following : Shifting Cultivation Countries (a) Roca (i) Malaysia (b) Ladang (ii) Brazil (c) Chena (iii) Zaire (d) Masole (iv) Sri Lanka Answer options : (a) (b) (c) (d) (1) (ii) (i) (iv) (iii) (2) (i) (ii) (iii) (iv) (3) (iii) (ii) (ii) (iv) (4) (iv) (iii) (ii) (2) (i) (ii) (iii) (iv) (3) (iii) (ii) (ii) (iv) (4) (iv) (iiii) (ii) (1) सेठ सी.एन. लाड (2) डी.जी. पोतदार (3) सी.एन. दावर (4) The first modern textile mill was established at Mumbai in 1854 by

53.	पूर्व हिमालय प्रदेशात ज्वारी व बाजरी सारखी पिके अभावानेच आढळतात, कारण :										
	(1)	हा विभाग अतिपूर्वेकडील सखल प्रदेश आ	ाहे.								
	(2) हा विभाग जास्त उठाव आणि अधिक पर्जन्यमान असलेला प्रदेश आहे.										
	(3) हा विभाग उबदार हवामानाचा आहे.										
	(4)	हा विभाग अतिदाट जंगलांनी व्यापलेला अ	ाहे.								
	In Eastern Himalaya crops like jowar and bajra are rarely observed, because										
	(1)	this is plain area in the far east		,							
	(2) this is the area of rugged topography and high rainfall										
	(3)										
	(4)	this area is occupied by dense for	est								
5 4.	उष्णव	 फ्रिबंधीय सदाहरित जंगलांचे खालीलपैकी व	- क्रोणते/	कोणती वैशिष्ट्य/ष्ट्ये बरोबर आहे/आहेत?							
	(a)	अत्यंत घनदाट जंगले.									
	(b)	वार्षिक पानगळ होते.									
	(c)	लाकूड टणक व टिकाऊ असते.									
	(d)	एकाच प्रकारच्या वृक्षांची कमतरता असते.									
	पर्यायी उत्तरे :										
	(1)	(a) फक्त	(2)	(a), (c) आणि (d)							
	(3)	(c) फक्त		(b) आणि (c)							
	Which of the following feature/features of tropical evergreen forest is/are correct?										
	(a)	Very dense forest									
	(b)	Trees shed their leaves annually									
	(c)	Timber is hard and durable									
	(d)	Lack of pure stands									
	Ans	wer options :									
	(1)	(a) only		(a), (c) and (d)							
	(3)	(c) only	(4)	(b) and (c)							
55.	राजस	थानच्या पश्चिमेकडील जैसलमेर, बारमेर, जोध	र्रपूर आ	णि बिकानेर जिल्ह्यात ही खनिजे सापडतात.							
	(1)	कच्चे लोह, दगडी कोळसा आणि मॅंगनिज	(2)	बॉक्साईट, अभ्रक आणि तांबे							
	(3)	चुनखडक, जिप्सम आणि मीठ	(4)	क्रोमाईट, सिलीका आणि कच्चे लोह							
	In V	Vestern districts of Rajasthan na minerals are found.	mely,	, Jaisalmer, Barmer, Jodhpur and Bikaner							
	(1)	Iron ore, coal and manganese	(2)	Bauxite, mica and copper							
	(3)	Limestone, gypsum and salts	(4)	Chromite, silica and iron ore							
				·							

56.	एकूण वेगाने एक र (a) (b) (c) (d)	ोल एकूण क्षेत्रापैकी भारताला जगाच्या लोकसंख्येपैकी जवव वाढ घडून आली. तर जनन सामाजिक घटक सातत्याने उच् धीम्या गतीने होणारी शहरीव शिक्षणाचा अभाव साथीच्या रोगांवरील नियंत्रण हिवतापाच्या प्रादुर्भावात झाले शि उत्तरे:	ठपास 16.85 टव ादरात मात्र लक्ष च राहिलेल्या ज हरणाची प्रक्रिया	के एवें णीय घ ननदरास	ही आहे. ट झाली	मृत्यूदरात वेगाने झा नाही. खालीलपैर्क	लेल्या घर	तरणीतून लोकसंख्येत		
	(1) India near stead one (a) (b) (c) (d)	(a) সাणি (b) (2) a's landscape is just 2. ly 16.85 per cent of the dy decline in the death economic and one soci Slow urbanisation pre Lack of education Control of epidemics Decline in the incider wer Options: (a) and (b) (2)	4 per cent of world popen rate, while al factor are occess	of the ulatio birth respo	total n. Po rate l	world area, whe pulation has ra has not declined for continue to	ereas it pidly it I signif	ts population is ncreased due to ficantly. Which		
 57.										
	(1) (3)	कर आकारणी खुल्या बाजारात कर्जरोख्यांच ch of the following is n Taxation Open market operatio	त्री खरेदी-विक्री ot an instru	(2) (4)	सार्वज of fisc Publ	ानिक कर्ज ानिक खर्च al policy ? ic borrowing ic expenditure				
58.	कोणत	—————————————————————————————————————	—- सटीसाठी 5%	 दर व 2	7% राज	—————— य जीएसटीसाठी अ	सावा अ	 र्गी शिफारस केलेली		
	होती :			,,,,,,	,	,				
	(1)	XI वा वित्त आयोग		(2)		ग वित्त आयोग				
	(3)	XIII वा वित्त आयोग		(4)		आयोग				
	Which Finance Commission recommended single rate of 5 percent for central GST and 7 percent for state GST?									
	(1)	FC XI		(2)	FC X	II				
	(3)	FC XIII		(4)	NITI	Aayog				
59.		1990-91 मध्ये भारत	——— गातून निर्यात हो	णाऱ्या !	प्रमुख व	 इस्तू होत्या.		<del></del>		
	(1)	तयार कपडे		(2)	रत्ने ३	प्राणि अलंकार				
	(3)	चामडी वस्तू		(4)	पेट्रोलि	ायम उत्पादने				
		were most impo	rtant export	` '						
	(1)	Readymade garments		(2)	Gem	s and Jewellery				
	(3)	Leather goods		(4)	Petro	oleum products				

60.	पुढीलपैकी वित्तीय अंदाजपत्रक 2013-14 चे कोणती/कोणते निरीक्षण/निरीक्षणे बरोबर नाही/त?										
	(a)	वर्ष 2013-14 मध्ये	योजनां	तर्गत खर्चामध्ये अं	दाजित पात	ळीपेक्षा बरीच जास	त कपात इ	गली.			
	(b)	त्या अंदाजपत्रकाचा	मुख्य १	भर गुंतवणूकीत वा	ढ आणि स	र्वसमावेशक विका	स कार्यक्रम	ावर होता.			
	(c)	वित्तीय तूट ही राष्ट्री	ल सक	ल उत्पन्नाच्या २.५५	% या प्रमाण	गत अनुमानित केल	नी होती.				
	पर्यार	ग्री उत्तरे :									
	(1)	(a)	(2)	(b)	(3)	(c)	(4)	सर्व (a), (b), (c)			
	, ,	ch of the followi	` '	, ,	` '	• •	, ,	, , , , , ,			
	(a)		re has					diture over the			
	(b)			et was on highe	er investn	nent and inclus	ive devel	lopment agenda.			
	(b) The thrust of the budget was on higher investment and inclusive development agenda. (c) Fiscal deficit was estimated to be 2.5% of the GDP.										
		wer Options :	(2)	a.	(0)		(4)	11 / \ / \ / \			
	(1)	(a)	(2)	(b)	(3)	(c)	(4)	all (a), (b), (c)			
<del></del>	भारतामध्ये तुटीच्या भरण्यामध्ये पुढील गोष्टी येतात :										
	(a)	केंद्र सरकारने भारत	_								
	(b)					त भारतीय रिझर्व ड	बँकेने आपत	नी साठलेली रोखीची			
	(0)	शिल्लक कमी कर्प		.,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	. ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			
	(c)	चलन निर्माण करणे									
	पर्याः	यी उत्तरे :									
	(1)	(a) आणि (c)	(2)	(b) आणि (c)	(3)	(a) आणि (b)	(4)	सर्व (a), (b), (c)			
	• ,	ndia deficit financ		• , , , ,	` ,	( )	` '				
	(a) Central government borrowing from the RBI.										
	(b)			accumulated	cash bala	nces against tl	ne issue (	of treasury bills.			
	(c) Creation of money. Answer Options:										
	(1)	(a) and (c)	(2)	(b) and (c)	(3)	(a) and (b)	(4)	All (a), (b), (c)			
<del></del> 62.	—— ਰਿਤੀ	य वर्ष २०१३ १४ स्या	— अंटाजा	——————- अक्टात प्रदील बाब	नी होत्या		<del></del>				
04.	वित्तीय वर्ष 2013-14 च्या अंदाजपत्रकात पुढील बाबी होत्या. (1) तेव्हा अस्तित्वात असलेली, करपात्र उत्पत्र मर्यादा वाढविली परंतु वैयक्तिक कराचे दर तेच ठेवले.										
		तेव्हा अस्तित्वात अ									
	(2)	•									
	(3)	तव्हा आस्तत्वात अ नाहीत.	લલલા	करपात्र उत्पन्न मय	।दा बदलला	। नाहा तसम प्रया	क्तक आय	कर दर सुद्धा बदलले			
	(4)	तेव्हा अस्तित्वात अ	सलेली	करपात्र उत्पन्न मय	दा वाढवित	ती तसेच वैयक्तिक	ज्ञायकर	दर सुद्धा वाढवले.			
	Bud	get for 2013-14 h	ad the	following:							
	(1)	increased then		~	_	=					
	(2)	increased then		•		-					
	(3)			-			_	nal income tax. come tax rates.			
	-(4)										

63.	वर्तमान दैनिक दर्जा निकष (CDS) नुसार 2009-10 मध्ये बेकारीचा दर 6.6 टक्के होता. CDS संकल्पनेशी									
	संबंधित खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोब र आहे ? (a) या मध्ये 30 दिवसामधील व्यक्तिच्या दर दिवसाची कामाची स्थिती विचारात घेतली जाते.									
	(a)				दवसाच	कामा	चो स्थितो विचारात	घतला ज	ात.	
	(b)	यातून जुनाट बेकारी								
	(c)	यातून व्यक्तिगणिक				,			\	
	(d)		क तास व	काम करते आ पि	गत चा	र तासाप	क्षा कमी असते, ते	अधा दिव	वस काम केले म्हणून	
	•	्रमानले जाते.								
		ी उत्तरे :ू					_			
	(1)						(b) आणि (c)			
		Current Daily State following state						cent in)	2009-10. Which	
	(a)	It considers the						ne prece	ding 30 days.	
	(b)	It indicates chr	onic u				J	ı	,	
	(c)	It is a person ra		(- - h		الد مما		! _ :	عامينا لامسان	
	(d)	A person who worked for hal			r but .	iess u	ian four nours	is consid	uered naving	
		Answer Optio		•						
	(1)	(a) and (c)	(2)	(d) only		(3)	(b) and (c)	(4)	(a) only	
64.	कोणत		 12-13 Т	 धील भारताकः	 दमची ३	भायात '	 सर्वाधिक (11.1%)	 आहे ?		
01.	(1)			चीन	8,	(3)	जपान जपान	(4)	युएइ	
		ch country occup			in Ind				in 2012-13 ?	
	(1)	USA	(2)			(3)	Japan` ¹	$(4)^{'}$	UAE	
<u> </u>		 ॥ पंचवार्षिक योजनेत	——— मेवा क्षे		 ਰਫ਼ੀ ਟਾ	 नोंटवर	———————— ला यामागचे प्रमुखः	क्या एपक	———————— पार्जे	
05.	(1)	शासनाकडून वेतना					ित क्षेत्रातील वेतन			
	(3)	बँकांच्या अधिकाधि							•	
	` '	e Ninth five yea							ector was due to	
		·	•			Ü	•			
	(1) (3)	Massive govt. Larger bank bi	wage n anches	ikes copened	(2) (4)		e rate hikes in 1 e of above	unorgar	usea sector	
	~~(5)~~									
66.	तूटीच्या अंदाजपत्रकाची आवश्यकता भारतामध्ये या मधून निर्माण झाली :									
	(a)	सार्वजनिक क्षेत्राती	त योजन	ांसाठी आवश्यव	क तेवढ	निधी	जमा करण्यातील श	गसनाचे ३	नपयश.	
	(b) विकासबाह्य अनुत्पादक कामांवरचा वेगाने वाढणारा खर्च.									
	वरील	पैकी कुठले बरोब र	आहे ?							
	(1)	(a)	(2)	(b)			(a) आणि (b)	(4)	कुठलेच नाही	
	The need for deficit financing in India arises out of:									
	(a)	failure of the go	overnn	ent to mobi	lise th	e desi	red volume of s	urplus :	tor public sector	
	(b)		wing ex	xpenditures	on ur	prodi	uctive non-deve	elopmer	ntal activities.	
		ch of the above i	is corre	ect ?						
	(1)	(a)	(2)	(b)		(3)	(a) and (b)	(4)	None	
	 ਸ਼ਨਵਾ	—————————————————————————————————————	CE EC	DR ROUGH	WOD					
41 000	॥ अश	ndia ann /21.	ice fe	л коодп	VVOR	IX.			РТО	

67.	1949-50 ते 2012-13 या संपूर्ण कालावधीत फक्त या दोन वर्षात भारताचा व्यापार शेष धन									
	(Pos	sitive) स्वरूपाचा होता.								
	(1)	1984-85 आणि 1996	-97 (2)	2007-08 आणि 2008-09						
	(3)	2009-10 आणि 2010	-11 (4)	1972-73 आणि 1976-77						
		de balance of India v 2-13 that are		y two years during entire period 1949-50 to						
	(1)	1984-85 and 1996-		2007-08 and 2008-09						
	(3)	2009-10 and 2010-	11 (4)	1972-73 and 1976-77						
68.	आर्थि		त अप्रत्यक्ष कर संकलन	चे एकूण कर संकलनाशी असलेले गुणोत्तर :						
	(1)	वाढले	(2)	कमी झाले						
	(3)	ऋण झाले	(4)	स्थिर राहीले						
	În ti	ne post reform period	d, the ratio of indir	ect taxes revenue to total tax revenue:						
	(1)	increased	(2)	decreased						
	(3)	became negative	(4)	remained constant						
	(a)	3		ोन आणि योग्य नियम लागू करणे.						
	(b) (c) (d)	शासकीय अंदाजपत्रकातृ सन 2000 पर्यंत सर्व ब 2002 पर्यंत 3 टक्क्यांपेध प्राधान्य क्षेत्राकरिता देण्य	न बँकांच्या भांडवलाची वँकांची अकार्यक्षम माल क्षा खाली आणणे.	•						
	(b) (c) (d) पर्या र	शासकीय अंदाजपत्रकातृ सन 2000 पर्यंत सर्व ब 2002 पर्यंत 3 टक्क्यांपेश प्राधान्य क्षेत्राकरिता देण्य ग्री उत्तरे :	न बँकांच्या भांडवलाची गँकांची अकार्यक्षम माल भ्रा खाली आणणे. ११त येणाऱ्या पतपुरवठ्याव	पुनर्स्थापना करणे. मत्तेची पातळी (NPAs) 5 टक्क्यांपेक्षा खाली आणणे व ारील व्याज अनुदान घटकांत पूर्णपणे कपात करणे.						
	(b) (c) (d) valid (1) The in A band (a) (b) (c) (d)	शासकीय अंदाजपत्रकातृ सन 2000 पर्यंत सर्व ब 2002 पर्यंत 3 टक्क्यांपेष्ट प्राधान्य क्षेत्राकरिता देण्य भी उत्तरे : (a) आणि (b) (2 committee on banking pril 1998. Which of king sector reforms, Setting up new and Recapitalisation of Average level of ne year 2000 and to b Interest subsidy ele- wer Options :	न बँकांच्या भांडवलाची कॅंकांची अकार्यक्षम माल क्षा खाली आणणे. वात येणाऱ्या पतपुरवठ्याव 2) (c) आणि (d) ng sector reforms ch f the following was 1998, to strengthen d higher norms for banks from the go of NPAs for all bank selow 3 per cent by ement in credit for t	पुनर्स्थापना करणे. मत्तेची पातळी (NPAs) 5 टक्क्यांपेक्षा खाली आणणे व ारील व्याज अनुदान घटकांत पूर्णपणे कपात करणे. (3) फक्त (a) (4) फक्त (b) naired by M. Narasimham submitted its report on a recommendation of the committee or the banking system? capital adequacy. vernment budget. s should be reduced to below 5 per cent by the						

70.	पैशाच	। पुरवठा या संदर्भात र	बालील वाव	ये विचारात घ	या :						
	(a)	रिझर्व्ह बँक सध्या पैश	ग्राच्या पुरवट	व्याविषयीचे अ	ां दाज :	${\sf M}_1$ या पैशा $^{ ext{q}}$	व्या पुरवठ्याच्य	ग्रा संकल	पनेच्या आधारे	व्यक्त	
		करते.									
	(b)	$\mathrm{M_1}$ संकल्पना रोखरे	~~।च्या संदर्भा~~	त उच्च प्रमाण	स्पष	ट करते आ	ण M ₂ , M ₃ , I	M ₄ या	संकल्पना रोख	ातेच्या	
		संदर्भातील उतरते प्रग	गण स्पष्ट व	~~ह~~ रतात.							
	वरील	पैकी कोणते वाक्य/वा	क्ये बरोब र	आहे/आहेत	?						
	(1)	फक्त (a)				फक्त (b)					
	(3)	(a) आणि (b) दोन्ही				वरीलपैकी न					
		nnection with the	e money	supply con	side	r the follo	wing stater	nents	:		
	(a)	Reserve Bank pr			tima	tes of the	supply of	money	in terms of	f M ₁	
	(b)	concepts of mon M ₁ represents th	ey suppr e highest	y. deoree of l	iani	dity and N	I. M. M. f	ollow	it in descen	dino	
	(5)	order in terms of					-2/3/4 -				
	Whic	h of the statemen	nt/s giver	4.44							
	(1)	(a) only		(2	2) }	(b) only	aharra				
	(3)	Both (a) and (b)		(4	! <i>]</i>	None of the	ne above				
71 .	एखाद	। व्यक्ती 2.0 मी. पेक्ष	ता लांब अंत	ारावरील वस्तु	स्पष	टपणे पाह् श	कत नाही, त्य	ा वस्तू '	स्पष्ट दिसण्या	करिता	
		त्री शक्ती (पावर) कि		-	`	e/		~			
	(1)	+2.0 diopters			s	(3) + 1.0	0 diopters	(4)	-0.5 diop	ters	
		rson cannot see c	bjects cle	arly beyon	d 2.0	m. The	power of le	ens rec	uired to co	rrect	
		ision will be : +2.0 diopters	(2) -	1 0 diantar		(3) ±1:	) dioptors	(4)	_05 dior	store	
	(1)	+ 2.0 diopters	~~_~~		<u> </u>	(3) 11.		(~~*~~) ———		·[613	
72 .	दोन ३	मणूंना आयसोबार (Isc	obar) म्हण	तात जर		,					
	(1)	प्रोटॉन ची संख्या दोन			ल						
	(2)	न्यूट्रॉन ची संख्या दोन	ही अण्रंमध्ये	ो सारखी असे	ल						
	(3)	न्यूट्रॉन आणि प्रोटॉनच	बी बेरीज दो	न्ही अणूंमध्ये	सारख	ी असेल					
	(4)	न्यूट्रॉन आणि प्रोटॉनन	वी बेरीज दो	न्ही अणूंमध्ये	असम्	ान असेल					
	Ìwo	Two atoms are called Isobars if									
	$\binom{1}{2}$	Number of prof									
	(2) (3)	Number of neut Sum of number									
	(4)	Sum of number					nt				
73.	. –	धील विद्युत चालकता					असते. ^1 ^~	(4)	۸ C ۸	1	
	(1) From	Al, Ag, Cu n metals electrical	conducti	., Cu, Ag ivity increa	ses i	(3)		(4)	Ag, Cu, A	.1	
		Al, Ag, Cu		, Cu, Ag				(4)	Ag, Cu, A	1	
			<u> </u>				<del></del>			—	
74.		ाटा रोगासाठी कारणी ^९	भूत असलल			हा आ					
	(1)	मिथाईल मर्क्यूरी		(2	,	मिथाईल अर					
	(3)	टेट्राईथाईल लेड	1 3 5	. 1: (4	,	मिथाईल आ	यसासायनट				
		pollutant that cat				is <u></u> Methyl ar	· senate				
	(1) (3)	Methyl mercury Tetraethyl lead		(2 (4		Methyl is					
-		<del></del>			<u>. </u>						
कच्छ	या काम	ासाठी जागा /SPA	CE FOR I	ROUGH W	ORK						

75.	साबारण तापमानाला H_2 O द्रवास्थतात तर H_2 $^{\circ}$	, н ₂ 5е	व H216 ह वायुक्षितात असण्याच कारण :
	(2) हायड्रोजन बंध		
	(3) पाण्याच्या रेणूंची बहुवारिकता		
	- · · ·		
		ne etato	s of H_2S , H_2Se and H_2Te at room temperature
	are due to:	us state	s of 11 ₂ 3, 11 ₂ 3e and 11 ₂ 1e at 100m temperature
	(1) higher electronegativity of oxyg	gen	
	(2) hydrogen bonding	•	
	(3) polymerisation of water molecu	ıles	
	(4) all the above		
76.	1A विद्युत प्रवाह प्रत्येकी 1M NaCl, 1M K	Cl आणि	ग 1M RbCl च्या द्रावणांतून स्वतंत्रपणे एका सेकंदासाठी
	पाठविला. निक्षेपण होणाऱ्या धातूंच्या ग्रॅम रेणुंतत	ਰੇ (n _m)	अचूक संबंध असे आहेत.
	$(1) n_{Na} > n_{K} > n_{Rb}$	$(\overline{2})$	$ m n_{Na} < n_{K} < n_{Rb}$ वरीलपैको कोणतेही नाही
	$(3) n_{Na} = n_{K} = n_{Rb}$	(4)	वरीलपैकी कोणतेही नाही
	1A of electric current is passed throu	gh eac	h 1M NaCl, 1M KCl and 1M RbCl solutions
		hip for t	the number of mol (n_m) of the metals deposited
	is (1) $n_{Na} > n_K > n_{Rb}$	(2)	n < n < n
	$\begin{array}{ccc} \text{(3)} & \text{n}_{\text{Na}} = \text{n}_{\text{K}} = \text{n}_{\text{Rb}} \\ \end{array}$	(4)	n _{Na} < n _K < n _{Rb} None of the above
77.	टेलेओस्टी या सुपरऑर्डर मधील		
	(1) अँग्युइला	(2)	एक्झोसीटस
	(3) हिप्पोकॅम्पस	(4)	हेमीऱ्हॅम्फस
			are commonly called as 'Flying Fishes'.
	(1) Anguilla	(2) (4)	Exocoetus
	(3) Hippocampus	~~(*~~)	Hemirhamphus
78.	खालीलपैकी शुक्राणुनिर्मितीच्या प्रक्रियेचा योग्य	घटनाक्र	म कोणता ?
	(1) स्परमॅटोगोनिया, स्परमॅटोसाईट, स्परमॅटीड	इ, स्पर्म	
	(2) स्परमॅटोसाईट, स्परमॅटोगोनिया, स्परमॅटीड	इ, स्पर्म	
	(3) स्परमॅटोसाईट, स्परमॅटीड, स्परमॅटोगोनिय	ा, स्पर्म	
	(4) स्परमॅटोगोनिया, स्परमॅटोसाईट, स्पर्म, स्प		
	Which of the following is correct sequ		of events during spermatogenesis?
		Sperm	atid, Sperm
	- Spermatogonia, Spermatocyte, - Spermatocyte, Spermatogonia, - Spermatocyte, Spermatid, Spermatocyte,		
	(3) Spermatocyte, Spermatid, Sper (4) Spermatogonia, Spermatocyte,		
		- Permi	
79.	या प्राणीवर्गातील सदस्य हे ॲनी	लिडातील	
	(1) पॉलिकाएटा व ऑलिगोकाएटा	(2)	ऑलिगोकाएटा व हिरूडीनीआ
	(3) हिरूडीनीआ व आरकीॲनेलीडा	(4)	पॉलिकाएटा व हिरूडीनीआ
	Members of class of Ann		are hermaphrodite animals.
	(1) Polychaeta and Oligochaeta	(2)	Oligochaeta and Hirudinea
	(3) Hirudinea and Archiannelida	(4)	Polychaeta and Hirudinea
कळ	या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUG	H WO	rk

80.	इन्डोर	पल्फॉन हे	चे	उदाहरण आहे.							
	(1)	•				(3)	तणनाशक	(4)	कि डना शक		
		osulfan is an exa							_		
	(1)	Fungicide	(2)	Bactericid —	e 	(3)	Herbicide —	(4)	Insecticide		
81.	नेचे _	या गट	प्रत येता	त.							
	(1)	ब्रायोफायटा		जीम्नोस्पर्मस्		(3)	टेरिडोफायटा	(4)	अँ जिओस्पर्मस्		
	The	ferns are classifi									
	(1)	Bryophyta	(2)	Gymnosp	erms	(3)	Pteridophyta	(4)	Angiosperms		
82.	2 - 4	 , D चा वापर		यांच्या नियंत्रण	ासाठी	करतात	•				
	(1)	परजीवी कवके			(2)	परजी	वी जीवाणू				
	(3)	तण			(4)	विषाप	गूजन्य रोग				
	2 - 4	l, D is used to co	ontrol		` ,						
	(1) (3)	Parasitic Fungi Weeds	i		(2) (4)		sitic bacteria l diseases				
83.	— सिरम	 । इनस्टिट्यूट ऑफ इं	 डिया कं		 नंट लर	 नीचे उत	 पादन व वितरण क	 रते ?			
	(1)	मिसल्स लस						,			
	(2)	डिफ्थेरिया, टिटॅनस	. परट्य	सिस व हेपेटाय	टिस बी	चील	स				
	(3)	हेपेटायटिस बी ची	_		,						
	(4)	रेपॉयटिन	XIXI								
		ch is the Recomb	ninant	vaccine nro	duced	l and :	marketed by Se	rum Inc	etitute of India 2		
	(1)	Measles vaccin		vaccine pro	uuceu	ana	marketed by Se.	ium me	didic of fidia:		
	(2)	Diphtheria, Tet		Pertussis ar	id He	patitis	B vaccine				
	(3)	Hepatitis B vac			·						
	(4)	Repoiten									
 84.	पहिल	 या महायुद्धाच्या वेळी	एकलार	 ब्रापेक्षा जास्त लं	— कि 'ट्रेन	च फीव	—— र' नावाच्या रोगाने पि	पडीत होते वडीत होते	— . ह्या रोगाचा कारक		
	पहिल्या महायुद्धाच्या वेळी एकलाखापेक्षा जास्त लोक 'ट्रेन्च फीवर' नावाच्या रोगाने पिडीत होते. ह्या रोगाचा कारक ओळखा.										
	(1)	बारटोनेला क्विनटा	ना		(2)	स्टॅफ	ऑरिअस				
	(3)	ई. कोली			(4)		सिल्ला न्युमोनिये				
	Duri	ing world war I	around	d one millio	n peoj	ple we	ere infected by a	a diseas	e called 'Trench		
		r'. This disease i		ed by which	of th		. •				
	(1)	Bartonella quir	ntana		(2)	_	h aureus	_			
	(3) 	E. Coli —			(4)	Kleb ———	siella pneumon	iae 			
85.	पित्त	हे अव	वयवात व	तयार होते.							
	(1)	मूत्रपिंड	(2)	लाळग्रंथी		(3)	यकृत	(4)	फुप्फुस		
	` '	मूत्रपिंड is formed in the	, ,	लाळग्रंथी —_—∙		(3)	यकृत	(4)	फुप्फुस		

86.	पहिल्या ओळीत अंक/प्रतिके दिलेली असून दुसऱ्या	ओळीत त्यांचे अक्षर को	ड दिलेले आहेत.								
	अंक/प्रतिक : 4 % 3 9 \$ 1 8 @ © 2 # 5 6 ★ 7 8										
	अक्षरकोड: PMITRQIFH										
	खाली एक अंक/प्रतिक समूह दिलेला आहे. तसेच अटी दिलेल्या आहेत. त्या अटींच्या अधीन राहून दिलेल्य										
	अंक/प्रतिक समृहाचा अक्षर कोड असलेला योग्य		•								
	अटी :										
	(i) समूहातील पहिले तत्त्व प्रतिक आणि अंतीम तत्त्व अंक असेल तर, त्यांचे कोड परस्पर बद लवावे.										
	(ii) समूहाचे पहिले तत्त्व अंक आणि अंतीम तत्त्व			1 .							
	(iii) पहिले आणि अंतीम तत्त्व दोन्ही सम अंक असतील तर दोन्ही 'X' च्या रूपात कोड करावे.										
	(iv) पहिले आणि अंतीम तत्त्व दोन्ही विषम अंक असतील तर दोन्ही 'Y' च्या रूपात कोड करावे.										
	्रंक∕ प्रतिक समूह: \$ 1896 ©										
	(1) TRQJNH	(2) RQJTNH									
	(3) NHJQRT	(4) RQTJNH									
	In the first row numbers/symbols and in the second row, their letter codes are given:										
	Number/Symbol: 4 % 3 9 \$ 1 8 @ © 2 # 5 6 ★ 7 δ										
	Letter Codes: P M I T R Q J F H A E U N B G L Below, a number/symbol group is given and some conditions are also given. Under these										
	conditions, select the correct option of the										
	Conditions:	J	. ,								
	(i) If the first character of the group	is symbol, and las	t character is number, the	en							
	interchange their codes. (ii) If the first character of the group is	s number and the la	ast character is symbol, the	en							
	code both, by the code of number.	s manual data die d	to character to by his on, an								
	(iii) If first and last characters both are										
	(iv) If first and last characters, both are	e odd numbers, then	code both as 'Y'.								
	Number/Symbol group: \$1896©	(a) DOITNIII									
	(1) TRQJNH (3) NHJQRT	(2) RQJTNH (4) RQTJNH									
			<del></del>								
87.	खालीलपैकी कोणती संख्या रिकाम्या जागी येईल?										
	$\begin{pmatrix} 2 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 3 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 4 & 1 \end{pmatrix}$										
	7 26										
	(1) 36 (2) 63	(3) 49	(4) 94								
	Which one of the following number will occupy the blank space?										
	2 1 3 1 4 1										
	7 26										
	(1) 36 (2) 63	(3) 49	(4) 94								
	_ ~~`_~~										
88.	दिलेल्या संख्यामालेतील रिक्त जागी योग्य पर्याय नि	वडा :									
	4, 9, 17, 35,, 139. (1) 69 (2) 80	(3) 71	(4) 92								
	(1) 69 (2) 80 Select correct alternative in blank space,										
	4, 9, 17, 35,, 139.	· ·									
	(1) 69 (2) 80	(3) 71	(4) 92								
——- कच्च	या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH V	VORK		_							

प्रत्येक वर्तळातील संख्या विशिष्ट नियमानुसार भरलेल्या आहेत. प्रश्नचिन्हाच्या ठिकाणी योग्य पर्याय निवडा. 89.

- (1)
- 13 (2)
- (3)21

The numbers in each circle are according to some rule. Select correct alternative in place of question mark.

- 21
- 35

खालील संख्यामालेतील प्रश्निचन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल?

- 65, 126, 217, 344, __?__
- (1) 513
- 413
- (3)412
- 502

In the following number series, which number will come in place of question mark? 65, 126, 217, 344, __?

- (1)513
- (2)413
- (3)412
- 502 **(4)**

जर '×' चा अर्थ आहे '-', '÷' चा अर्थ आहे '+', '+' चा अर्थ आहे '÷' आणि '-' चा अर्थ आहे '×' तर 91. खालीलपैकी कोणते समीकरण बरोबर आहे?

- $15 5 \div 5 \times 20 + 10 = 6$
- (2) $8 \div 10 3 + 5 \times 6 = 8$

(3) $6 \times 2 + 3 \div 12 - 3 = 15$ (4) $3 \div 7 - 5 \times 10 + 3 = 10$ If '×' stands for '-', '\div' stands for '+', '+' stands for '\div' and '-' stands for '\times' then, which one of the following equations is correct?

- $15 5 \div 5 \times 20 + 10 = 6$
- $8 \div 10 3 + 5 \times 6 = 8$ (2)
- $6 \times 2 + 3 \div 12 3 = 15$ (3)
- (4) $3 \div 7 - 5 \times 10 + 3 = 10$

आकृत्यांमधील संख्या विशिष्ट नियमानुसार आहेत. प्रश्नार्थक चिन्हाच्या ठिकाणी येणारी संख्या दिलेल्या पर्यायांमधून 92. शोधा.

- (1)
- 15 (2)
- 18 (3)

The numbers in the figures are according to some rule. Find the number in place of question mark from given alternatives.

- (1)10
- 15 (2)
- (3)18
- **(4)** 20

कच्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

93.	खालील	मालिकेत	गहाळ	झालेला	अंक	शोधा	:
,,,	Carrett	.11171-1671	16100	411/1/11	414,	XII -0	٠

24, 6, 48, 12, 96, 24, ___?

- (1) 191
- (2) 192
- (3) 193
- (4) 194

Find the missing number in the following series:

24, 6, 48, 12, 96, 24, ___?

- (1) 191
- (2) 192
- (3) 193
- (4) 194

94. खाली संख्यांच्या दोन ओळी दिलेल्या आहेत. खाली दिलेल्या नियमांच्या आधारे, त्या खालील प्रत्येक ओळीचे मूल्य काढून विचारलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्यायचे आहे. संख्यांचा हिशेब डावीकडून उजवीकडे करावयाचा आहे.

नियम :

- (i) जर एका दोन अंकी सम संख्येनंतर आणखी एक समसंख्या असेल तर पहिल्या संख्येला दुसरीने भागावे.
- (ii) जर एका सम संख्येनंतर एक अविभाज्य संख्या असेल तर, त्या दोन्हींचा गुणाकार करावा.
- (iii) जर एका विषम संख्येनंतर आणखी एक विषम संख्या असेल तर, त्या दोन्हींची बेरीज करावी.
- (iv) जर एका तीन अंकी संख्येनंतर एक पूर्ण वर्ग असणारी दोन अंकी संख्या असेल तर, दुसऱ्या संख्येला पहिल्या संख्येतुन वजा करावे.
- (v) जर एका तीन अंकी संख्येनंतर एक पूर्ण वर्ग नसणारी दोन अंकी संख्या असेल तर पहिल्या संख्येला दुसऱ्या संख्येने भागावे.

125 64 33

282 X 39

जर पहिल्या ओळीचे मूल्य 'X' असेल तर दूसऱ्या ओळीचे मूल्य किती?

- (1) 45
- (2) 42
- (3) 39
- (4) 36

Two rows of numbers are given. Answer the question by calculating the value of each row, on the basis of the following rules. The calculations of numbers are to be made from left to right.

Rules:

- (i) If after a two-digit even number, there is one more even number, then divide first by second.
- (ii) If after an even number there is a prime number, then multiply them.
- (iii) If after an odd number, there is one more odd number, then add them.
- (iv) If after a three-digit number, there is a two-digit square whole number, then subtract second number from the first number.
- (v) If after a three-digit number, there is a two-digit number, which is not square whole number, then divide first number by the second.

125 64 33

282 X 39

If the value of the first row is 'X', what is the value of second row?

- (1) 45
- (2) 42
- (3) 39
- (4) 36

95. @, ©, #, \$ आणि ★ या प्रतिकांचा उपयोग पुढीलप्रमाणे करण्यात आलेला आहे :

P@Q चा अर्थ आहे, P, Q पेक्षा लहान नाही.

P★O चा अर्थ आहे, P, O पेक्षा मोठा नाही आणि O पेक्षा लहान नाही.

P@Q चा अर्थ आहे, P, Q पेक्षा मोठा नाही आणि Q एवढा नाही.

P\$O चा अर्थ आहे, P, O पेक्षा मोठा नाही.

P#Q चा अर्थ आहे, P, Q पेक्षा लहान नाही आणि Q एवढा नाही.

यावर आधारित खाली तीन विधाने दिलेली आहेत आणि त्यावरून काढलेले तीन निष्कर्ष दिलेले आहेत. निष्कर्षांबाबत योग्य तो पर्याय निवडा.

विधाने - H ★ M; M @ T; T \$ K

निष्कर्ष - (I) - K # M

(II) - T # H

(III) - H @ K

- (1) फक्त निष्कर्ष (I) आणि (II) बरोबर आहेत
- (2) फक्त निष्कर्ष (II) आणि (III) बरोबर आहेत
- (3) फक्त निष्कर्ष (I) आणि (III) बरोबर आहेत
- (4) निष्कर्ष (I), (II) आणि (III) सर्व बरोबर आहेत

The symbols @, $\mathbb{O}$, #, \$ and $\star$ are used as follows :

P@Q means, P, is not less than Q.

 $P \star Q$ means, P, is not greater than Q and not less than Q.

P@Q means, P, is not greater than Q and not equal to Q.

P\$Q means, P, is not greater than Q.

P#Q means, P, is not less than Q and not equal to Q.

On the basis of this three statements and three conclusions, derived from them, are given. Select correct option about the conclusions.

Statements - $H \star M$; M @ T; T & K

Conclusions - (I) - K # M

(II) - T # H

(III) - H@K

- (1) Only conclusions (I) and (II) are correct
- (2) Only conclusions (II) and (III) are correct
- (3) Only conclusions (I) and (III) are correct
- (4) Conclusions (I), (II) and (III) all are correct

कच्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

96.		ल्या समीकरणाती गाबदलीमुळे दिलेलं			•		ण बरोबर होईव	ल. ज्या चिन्हांच्य	π	
		$3+6-12\div 4=$		4444 (1944)		1111110				
	(1)			+ आणि –	(3)	+ आणि =	÷ (4)	– आणि ÷		
	The equ will	given equation Find the be correct.	on becom le correct	es correct d	lue to the i	interchange	e of two sign	ns; in the given th, the equation		
	$2\times$	$3 + 6 - 12 \div 4 =$	: 17							
	(1)	$\times$ and +	(2)	+ and -	(3)	+ and ÷	(4)	- and ÷		
97,	वेगवे	गळ्या नियमांचा ३	अवलंब करा	गाऱ्या चार अक्ष	र मालिका दि	नेल्या आहेत.			-	
<i>,</i>	(a)	azy, byx, cx				are in singui				
	(b)	zxa, ywb, x								
	(c)	acz, bdy, ce								
	(d)	ayb, bxc, cw								
	• ,	ो एक पद दिलेले			वे आहे, ती मा	लिका शोधा.				
		mmn	•		-7					
		यी उत्तरे :								
	(1)	(a)	(2)	(b)	(3)	(c)	(4)	(d)		
	٠,	re are four lett	. ,	• •	• •	` '	` '	,		
	(a)	azy, byx, cx		_						
	(b)	zxa, ywb, x								
	(c)	acz, bdy, ce								
	(d)	ayb, bxc, cw								
	One	One term is given below. Find out the series, to which it belongs.								
	Ter	m - mmn					_			
	Ans	wer options :								
	(1)	(a)	(2)	(b)	(3)	(c)	(4)	(d)		
98.	ാ വര്	ोल ग्रांख्या भानिके	ਰ ਪੁਤਰ ਜ਼ਿਤ		ोणती संख्या ये	<del></del> ਵੰਗ 2			-	
<i>7</i> 0.	. खालील संख्या मालिकेत प्रश्न चिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ? 17, 30, 47,?, 93									
				40	(2)	70	(4)	73		
	(1)		(2)	68	(3) n mark in t		(4)			
		ich number wi 30, 47, <u>?</u> , 9	_	are quesuo	TELLICIE III I	TIE TOHOWH	ig number se	:169 :		
	(1)	50, 47, <u>:</u> , 9 66	(2)	68	(3)	70	(4)	73		
	(*)	00	(4)	00	(9)	, 0	(*)	, 0		

(3)

na

- o 0 o -

None of (1), (2), (3)

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेश्वकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले?

- (1) स्वामी दयानंद सरस्वती
- (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
- (3) राजा राममोहन रॉय
- (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर ''(3) राजा राममोहन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर ''(3)'' होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक ''③'' हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. इत. 201. (1) (2) (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखकावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉल्पेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.